

NHUNG DAM OVER 3 MILJOEN VOETSTAPPEN NAAR SICILIË

WE HEBBEN VERBEEELDING NODIG OM ONSZELF STAANDE TE HOUDEN

Actrice, theatermaker en schrijver Nhung Dam werd in 1984 geboren in Groningen en bracht hier haar jeugd door. Vele stadgers kennen de loempiakraam van haar vader op de Ebbingbrug: Bich Nhung – inderdaad naar haar vernoemd. Na haar studie Psychologie aan de RUG vertrok Nhung naar Amsterdam om de Toneelschool te doorlopen en sindsdien heeft ze bepaald niet stilgezeten; ze is te zien in vele theater- en televisieproducties, schreef en produceerde toneelstukken en publiceerde in 2017 haar eerste roman *Duizend vaders* bij De Bezige Bij. Momenteel reist ze door het land met haar solovoorstelling *3 miljoen voetstappen naar Sicilië*, die min of meer toevallig is ontstaan tijdens de eerste coronagolf in het voorjaar van 2020. ➤

INTERVIEW: YVON VAN APELDOORN
FOTO'S: IMKE PANHUIJZEN, JEAN VAN LINGEN

► **Tijdens die eerste lockdown, toen plotseling alles stilstond en je ineens werkloos thuis zat, ben je gaan wandelen. Waarom?**

“We zijn alweer een beetje vergeten hoe dat toen was, die eerste lockdown. Corona sloeg in als een bom, de wereld stond echt even stil. Iedereen dacht: wat gebeurt hier? Er werd aangeraden om thuis te blijven, de grenzen waren dicht, ik voelde me opgesloten. Ik begon wandelboeken te lezen, over voetreizen naar plaatsen als Santiago de Compostella en werd stikjaloers op die wandelaars die in de ‘oude wereld’ gewoon overal naar toe konden lopen. Op een dag trok ik mijn wandelschoenen aan en stapte naar buiten. Ik wandelde 20 kilometer. De volgende dag ging ik weer. En de dag daarop. Voor ik het wist liep ik elke dag 20 kilometer, gewoon in en rond Amsterdam. Op dag 16 dacht ik: waar had ik inmiddels kunnen zijn als ik geen rondjes had gewandeld, maar gewoon door had kunnen lopen? Ik keek op de kaart en zag: in Düsseldorf. Dat triggerde me zo: ik zou helemaal door kunnen lopen naar Rome! Dus dat ging ik toen maar doen. Ik wandelde 1623 kilometer en op 18 juni kwam ik virtueel aan in de hoofdstad van Italië.”

Bijna drie maanden lang elke dag 20 kilometer wandelen, waar haalde je die discipline vandaan?

“Soms had ik ook echt geen zin hoor, wanneer het hard regende bijvoorbeeld. Maar ik ging toch. Soms liep ik hele stukken te huilen en vroeg ik me af wat ik in godsnaam aan het doen was. Stond ik daar weer, op dag 59, mijn regenjas aan te trekken en mijn boterhammetjes in te pakken. Mensen in mijn omgeving begrepen het ook niet zo goed. ‘Je kunt ook doorslaan hè, Nhung,’ zeiden ze. Maar ja, zij hadden hun werk nog, of gezinnen om voor te zorgen. Ik zat alleen thuis, dat was mijn realiteit. En ik vond dat ik er iets van moest maken. Ik denk achteraf dat het me ook wel tegen een bepaalde somberheid heeft beschermd; het vaste ritme, de buitenlucht, het zonlicht.”

Wist je toen al dat er een voorstelling uit voort zou komen?

“Nee, totaal niet! Op driekwart van de tocht werd ik gebeld met de vraag of ik iets wilde maken voor het George & Eran zomerfestival in het DeLaMar Theater. ‘Ik weet het niet,’ zei ik, ‘ik ben helemaal niet bezig met theater, ik ben aan het wandelen.’ Tot ik een uur later ineens dacht: Jawé! Natuurlijk wel! Ik ben naar Rome gaan wandelen in coronatijd, dat is een prachtig vertrekpunt voor een voorstelling! Samen met Koos Terpstra, mijn vaste regisseur en ‘partner in crime’, heb ik het script uitgewerkt. Het gaat over iemand die haar verbeelding inzet om over een moeilijke tijd en een verloren liefde heen te komen. Het is geen zware voorstelling, er zit veel humor in.”

Maar wacht even. Je hebt het steeds over Rome, maar de voorstelling heet 3 miljoen voetstappen naar Sicilië. Je weet dat je niet naar Sicilië kunt wandelen...?

“Haha, ja. We zochten voor de voorstelling een exotischer bestemming dan Rome, een plek die nog meer tot de verbeelding spreekt, waar mensen echt graag naartoe willen. Omdat we al in Italiaanse sferen waren kwamen we op Sicilië. Ik riep natuurlijk meteen: ‘Dat kan niet, want dan moet je de zee oversteken.’ Waarop Koos zei: ‘Wat maakt dát nou uit, de voorstelling gaat toch over verbeelding? Je bent toch ook niet echt naar Rome gewandeld?’”

Ben je wel eens op Sicilië geweest?

“Nee, maar dat vond ik juist extra leuk. De kracht van dit persoonlijke project zat er voor mij juist in om naar een plek te reizen die ik niet kende. Mijn personage beklimt uiteindelijk zelfs de Etna, daarvoor heb ik mijn verbeelding maximaal moeten inzetten. Dat ik niet echt naar Sicilië ben gelopen, maakte het op een bepaalde manier ook moeilijker. Ik moest het doen zonder de boost van nieuwe indrukken en veranderende uitzichten. Ik wandelde dan wel niet elke dag letterlijk hetzelfde rondje, maar het bleef in en om Amsterdam. Dat was een uitdaging; hoe zorg je ervoor dat je elke dag weer met nieuwe ogen naar je eigen omgeving kijkt? Mijn wereld werd heel klein: ik begon te zien hoe mooi het koolzaad was en de parende karpers en de waterkanten en de sloten.”

De voorstelling staat op 1 februari gepland in De Oosterpoort, maar zou eigenlijk een jaar eerder al te zien zijn geweest; een volgende lockdown gooide roet in het eten. En het blijft rommelen; terwijl we elkaar nu spreken zijn de theaters weer dicht.

“We zijn een jaar later van start gegaan dan de bedoeling was. Ik heb de voorstelling inmiddels zo’n dertig keer in het theater gespeeld en ik heb er nog dertig te gaan. Maar voorlopig staat alles eerst weer stil. De theatersector is superflexibel. Op de achtergrond blijft iedereen gewoon door gaan met repeteren en op het moment dat het weer kan staan we allemaal weer klaar. Net als de horeca; hoe dóén ze dat? Met inkopen en zo? Het is toch heel gek dat een restaurant meteen weer volop kan draaien? Dat is ook waar de voorstelling over gaat, over je aanpassen aan nieuwe situaties. Corona dwingt ons in een nieuwe realiteit, we moeten meebewegen met de ontwikkelingen. De voorstelling zelf beweegt ook mee. We maken voortdurend aanpassingen, om het actueel te houden. Klopt de tekst nog: is dit nog steeds zoals het nu is, of spelen er alweer andere gevoelens? Het is niet meer zoals in het begin, we zijn niet meer zo uit het veld geslagen. Mensen denken nu meer: hoe kunnen we doorgaan met ons leven, hoe zorgen we dat we ons aan de maatregelen houden, maar niet tot op het bot verschralen.”

Je gaat dus niet weer wandelen?

“Nee, ik heb nu andere dingen te doen. Ik ben bezig met mijn tweede boek, dat volgend najaar uitkomt bij De Bezige Bij. Deze pauze komt me dus eigenlijk niet zo heel slecht uit; het geeft me de tijd om een schrijfsprint te maken. En Koos en ik zijn ook alweer bezig met plannen voor het volgende seizoen: 2023-2024. Het voelt, sinds corona, eigenlijk heel bizar om zover vooruit te kijken; hoe zal de wereld er dan weer uitzien?”

De voorstelling wordt heel goed ontvangen, hè? Ik lees overal mooie recensies.

“Ik krijg zoveel ontroerende, hartverwarmende reacties! Het personage, dat ik voor een deel zelf ben natuurlijk, is tegen de klippen op aan het vechten. Je krijgt als toeschouwer al haar angsten, boosheid en schaamte te zien, met de nodige zelfspot, op een manier dat je denkt: ja, zo gaat het soms. De voorstelling zit vol pijnlijke, maar ook grappige momenten. Op het laatst flikkert ze al haar ballast in de Etna. De voorstelling maakt veel los. Mensen komen na afloop naar me toe om hun eigen persoonlijke verhalen te vertellen. Over wat ze zelf in de Etna zouden willen gooien. Ik merk aan alles dat er juist in deze tijd een enorme behoefte is aan verbinding. En dat we verbeelding nodig hebben om onszelf staande te houden.” ✖

**NHUNG DAM
3 MILJOEN VOETSTAPPEN
NAAR SICILIË**

**DINSDAG 1 FEBRUARI, 20.15 UUR
SPOT/DE OOSTERPOORT, KLEINE ZAAL**

“Een hoopgevende, soms grappige, soms ijdele voorstelling, waarin de coronacrisis een metafoor wordt voor een groot liefdesverdriet.”

de Volkskrant ****

“De tekst is sterk opgebouwd en geweldig mooi geschreven. (...) Nhung Dam heeft een warme, beeldende vertelstijl.”

De Telegraaf ****

“In haar krachtige mimiek, de expressie, de klaterende humor en de treffende manier waarop ze ook dialogen speelt, toont Nhung Dam dat de evolutie niet bezig is met ons geluk en dat angst valt te overwinnen.”

Dagblad van het Noorden ****